

Zahájení diskuse na téma: Role a očekávaný přínos
inteligentních dopravních systémů

Rámce pro zavádění ITS na evropské i národní úrovni

Martin Pichl

vedoucí

oddělení ITS

Odbor kosmických technologií a družicových systémů

21. květen 2010

Parlament České republiky, SENÁT – Podvýbor pro dopravu

Obsah prezentace

1. ITS jako možný nástroj pro zvládnutí nárůstu mobility v rámci EU
2. Inteligentní dopravní systémy
3. Trans-evropská dopravní síť TEN-T
4. Sdělení Evropské komise – Akční plán ITS
5. Závěry Rady ministrů dopravy EU k Akčnímu plánu ITS
6. Neformální jednání ministrů dopravy EU v Litoměřicích dne 29. dubna 2009
7. Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro zavedení ITS v silniční dopravě a jejich rozhraní s jinými druhy dopravy

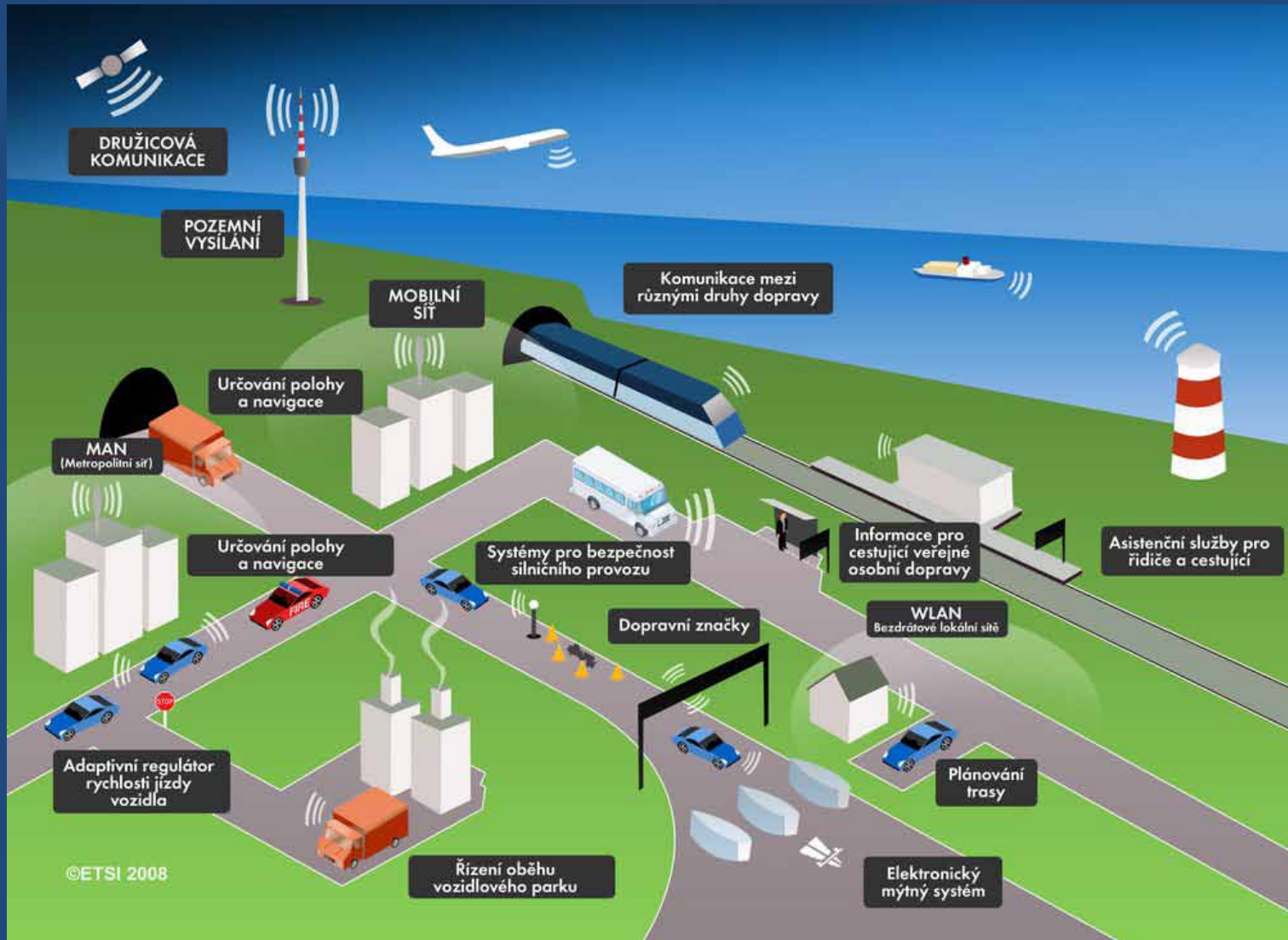
Růst mobility v rámci EU

- postupné snižování bariér mobility
- nárůst přepravy zboží a přepravy cestujících
- s tím související problémy v dopravě
- jedním řešením je podpora zavádění inteligentních dopravních systémů a služeb napříč všemi druhy dopravy pro zvýšení efektivity a bezpečnosti dopravy, zejména na transevropské dopravní síti TEN-T

Intelligentní dopravní systémy (ITS)

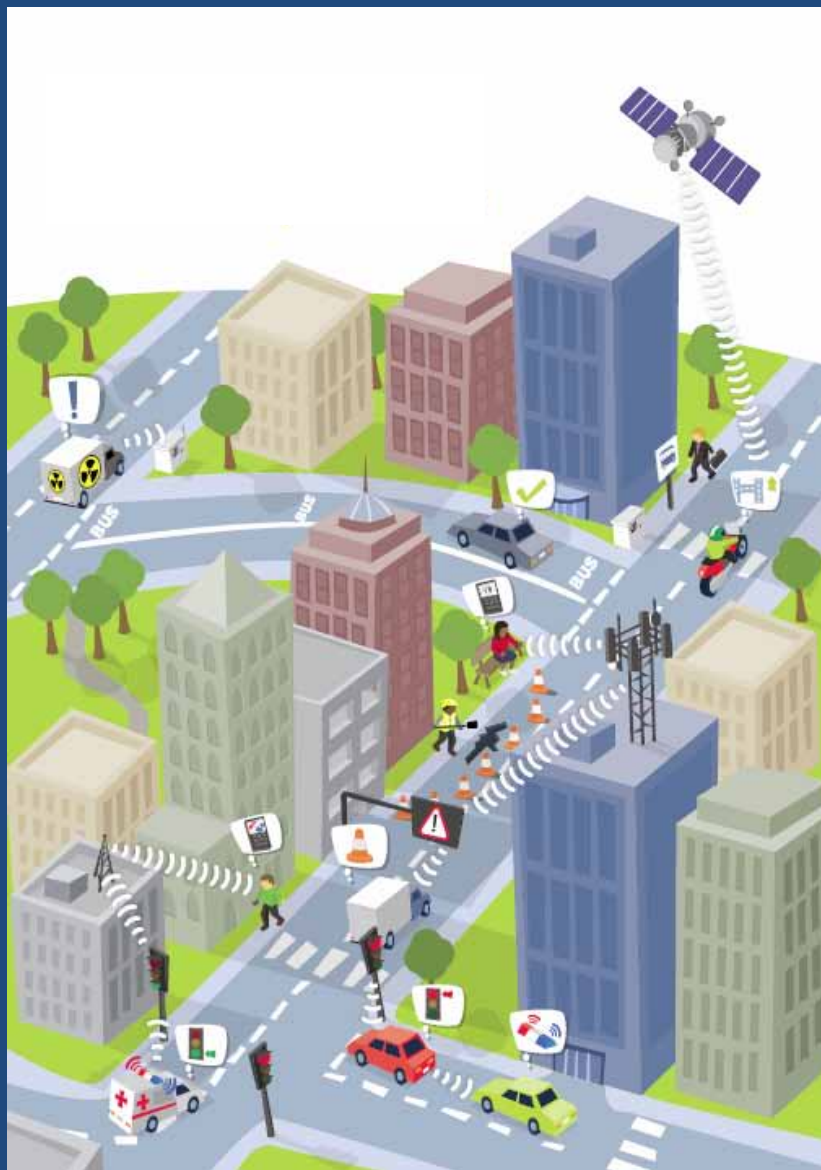
jsou pokročilé aplikace, jež – aniž by byly samy o sobě byly intelligentními – mají za cíl poskytovat inovativní služby týkající se různých druhů dopravy a řízení provozu a umožňují různým skupinám uživatelů lepší informovanost a poskytují bezpečnější, koordinovanější a „intelligentnější“ používání dopravních sítí.

Inteligentní dopravní systémy (ITS)

Spolupracující systémy ITS

Určení polohy je (téměř) vše pro systémy založené na spolupráci ...

Spolupracující systémy:

• zahrnují moderní pomocné systémy řidiče

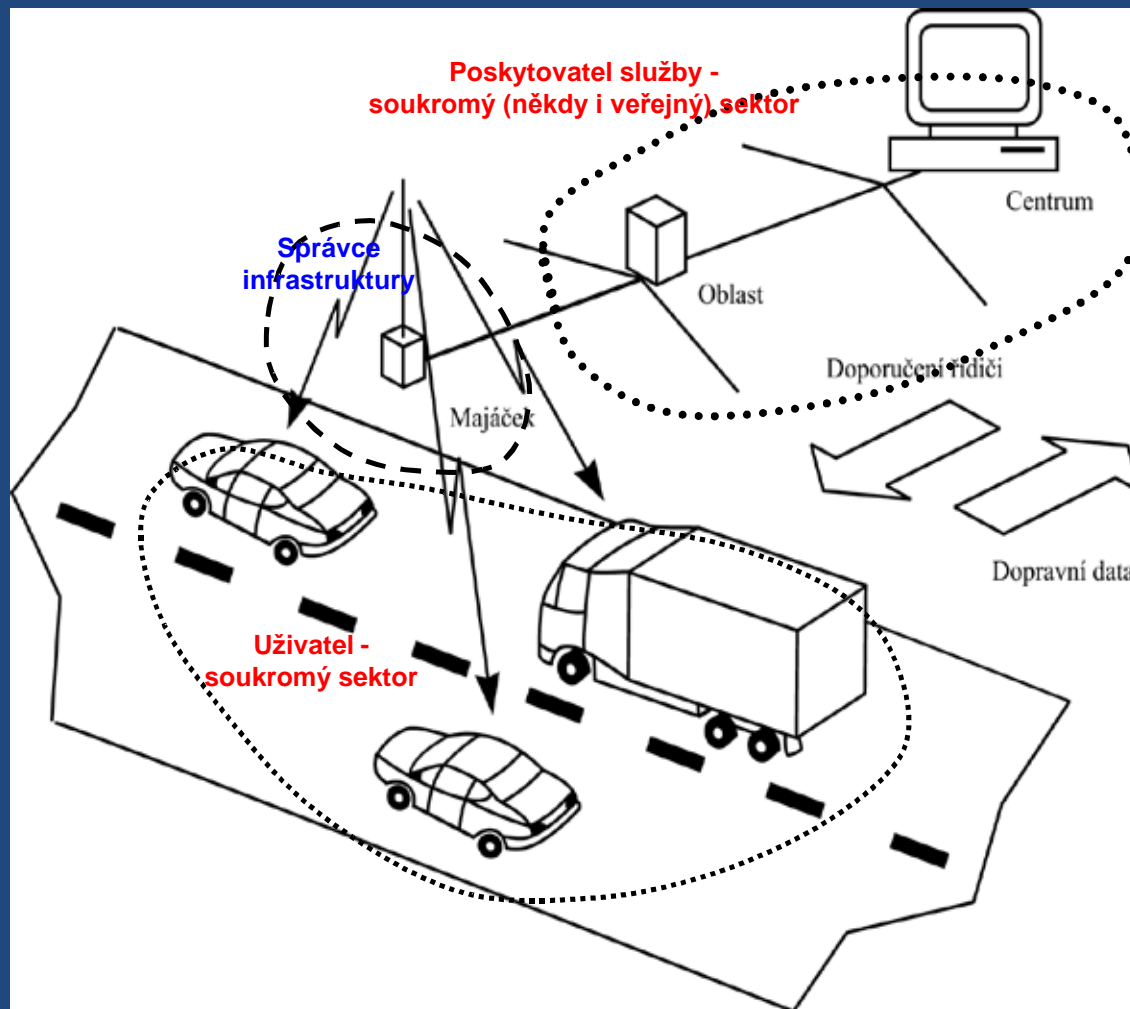
• usnadní komunikaci vozidla s ostatními vozidly nebo s inteligentní dopravní infrastrukturou

• systémy varování před nehodou nebo nebezpečím

Obrázek:

Role veřejného sektoru

Legislativní rámec Evropského společenství

- Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 884/2004/ES ze dne 29. dubna 2004, kterým se mění rozhodnutí č. 1692/96/ES o hlavních směrech Společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě
- na evropské úrovni byl nejdříve akcentován rozvoj telematiky pro silniční dopravu

Realizační programy a iniciativy EU

- Evropská komise DG ENTR
- Evropská komise DG MOVE
- Evropská komise DG INFSO

- Evropský výbor pro normalizaci (CEN)
- Evropský institut pro normalizaci v telekomunikacích (ETSI)

- Program EASYWAY

Sdělení Evropské komise – Akční plán zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě

- Dne 16. prosince 2008 Komise zveřejnila návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o stanovení rámce pro urychlené zavedení inteligentních dopravních systémů v celé EU a související akční plán.

Obsah Akčního plánu zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě (1/3)

1. Úvod
2. Inteligentní dopravní systémy
3. Oblast působnosti
4. Proč je v oblasti ITS potřebný Evropský přístup?
 - 4.1. Zajištění dopravy šetrnější k životnímu prostředí
 - 4.2. Zvyšování účinnosti dopravy
 - 4.3. Zlepšení bezpečnosti (safety) a zajištění silničního provozu (security – ochrana před vnějšími hrozbami)
 - 4.4. Výhody pro EU spojené se zavedením ITS

Obsah Akčního plánu zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě (2/3)

5. Konzultace

6. Prioritní oblasti pro činnost a související opatření

Oblast činnosti 1: Optimální využití silničních, dopravních a cestovních údajů

Oblast činnosti 2: Kontinuita služeb ITS v oblasti řízení provozu a nákladní dopravy v evropských dopravních koridorech a městských aglomeracích

Obsah Akčního plánu zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě (3/3)

Oblast činnosti 3: Bezpečnost (safety) a zajištění (security) silničního provozu

Oblast činnosti 4: Zapojení vozidla do dopravní infrastruktury

Oblast činnosti 5: Bezpečnost údajů a jejich ochrana a otázky odpovědnosti

Oblast činnosti 6: Evropská spolupráce a koordinace v oblasti ITS

7. Výhled do budoucna

Závěry Rady ministrů dopravy EU k Akčnímu plánu ITS

Rada EU ve formaci ministrů dopravy EU na svém 2 935. zasedání dne 30. března 2009 přijala Závěry Rady o Sdělení Komise „Akční plán zavádění inteligentních dopravních systémů v Evropě“.

Rada Evropské unie

Dokumenty k dispozici na

<http://www.consilium.europa.eu/Newsroom>

VYZÝVÁ Evropskou komisi:

- Poskytnout celoevropský regulační rámec se specifikacemi pro kompatibilitu, interoperabilitu a kontinuitu služeb ITS:
 - zásada subsidiarity
 - zohlednění stávající infrastruktury ITS

Rada Evropské unie

VYZÝVÁ Evropskou komisi a členské státy:

- urychlit práci na určování a odstraňování veškerých překážek bránících kompatibilitě, interoperabilitě a kontinuitě ITS
- vymezit funkční specifikace
 - cíl: zahájení a podpora evropské normalizace
- podporovat transevropské aplikace

Neformální jednání ministrů dopravy EU v Litoměřicích dne 29. dubna 2009

- Jednání bylo zaměřeno na problematiku zavádění inteligentních dopravních systémů „**Inteligentní mobilita bez bariér**“
- České předsednictví vyzvalo ministry dopravy EU **k rychlému postupu** na úrovni EU v uskutečňování opatření Akčního plánu pro ITS

Neformální jednání ministrů dopravy EU v Litoměřicích dne 29. dubna 2009

Návrh směrnice ITS

- Akční plán ITS je doprovázen návrhem směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro zavedení inteligentních dopravních systémů (ITS) v silniční dopravě a jejich rozhraní s jinými druhy dopravy.
- Obecným cílem návrhu je:
 - vytvořit podmínky
 - zavést nezbytné mechanismyna podporu zavádění aplikací a služeb ITS.

Vazba silnice - železnice

Návrh směrnice ITS

- 23. dubna 2009 přijal Evropský parlament v prvním čtení stanovisko, přičemž schválil 57 změn.
- 22. července 2009 vydal k návrhu Komise stanovisko Evropský inspektor ochrany údajů.
- 10. května 2010 schválila navrženou směrnici v souladu s řádným legislativním postupem Rada EU.
- Dokument zaslán Evropskému parlamentu do druhého čtení (očekává se v červnu 2010).

Návrh směrnice ITS

Cílem návrhu Komise bylo:

- přispět potenciálem ITS k politikám EU v oblasti:
 - zvýšení bezpečnosti silničního provozu
 - lepší účinnosti dopravy, zejména energetické
 - snížení negativního dopadu na životní prostředí
- vytvořit potřebný impuls pro rychlejší zavádění poměrně vyspělých aplikací a služeb ITS na trh.

Návrh směrnice ITS

- Návrh Komise neuváděl žádné prioritní činnosti.
- Evropský parlament rovněž nestanovil prioritní činnosti.
- Rada s cílem upřednostnit některé aplikace a služby ITS stanovila v **článku 3** šest prioritních akcí pro vypracování a použití specifikací a norem:
 - a) poskytování multimodálních informačních služeb o cestování v celé Unii;
 - b) poskytování informačních služeb o dopravním provozu v reálném čase v celé Unii;

Návrh směrnice ITS

- c) údaje a postupy pro, je-li to možné, poskytování bezplatných minimálních univerzálních informací o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům;
- d) harmonizované poskytování interoperabilní služby eCall v celé Unii;
- e) poskytování informačních služeb pro bezpečná a chráněná parkovací místa pro nákladní a užitková vozidla;
- f) poskytování rezervačních služeb pro bezpečná a chráněná parkovací místa pro nákladní a užitková vozidla.

Návrh směrnice ITS

Článek 5

Zavádění ITS

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby **specifikace** přijaté Komisí podle článku 6 byly, v souladu s přílohou II, **použity na aplikace a služby ITS při jejich zavádění**. Tím není dotčeno právo všech členských států **rozhodnout o vlastním zavedení těchto aplikací** a služeb na svém území.

Návrh směrnice ITS

- Návrh směrnice předpokládá, že členské státy přijmou opatření nezbytná pro koordinované zavádění a využívání aplikací a služeb ITS.
- Pokud budou po vstupu směrnice ITS v platnost zaváděny aplikace a služby ITS, musí být dodržovány specifikace přijaté v rámci směrnice.
- V těchto specifikacích by měly být rovněž vymezeny podmínky, za nichž může Česká republika spolu s Komisí stanovit dodatečná pravidla pro poskytování těchto služeb na celém svém území nebo na jeho části.

Návrh směrnice ITS

Článek 6 *Specifikace*

1. Komise nejprve přijme specifikace nezbytné k zajištění kompatibility (slučitelnosti), interoperability (propojitelnosti) a kontinuity (návaznosti), pokud jde o zavádění a využití ITS v provozu v případě prioritních činností.

Návrh směrnice ITS

Článek 6

Specifikace

4. Specifikace v příslušných případech a závislosti na oblasti, na kterou se specifikace vztahují, zahrnují jeden nebo více druhů těchto ustanovení:
- a) funkční ustanovení, jež popisují úlohy jednotlivých zúčastněných stran a informační tok mezi nimi;
 - b) technická ustanovení, jež poskytují technické prostředky pro splnění funkčních ustanovení;
 - c) organizační ustanovení, jež popisují procesní povinnosti jednotlivých zúčastněných stran;
 - d) ustanovení o službách, jež popisují různé úrovně služeb a jejich obsah pro aplikace a služby ITS.

Návrh směrnice ITS

- Specifikace pro zavádění a využívání aplikací a služeb ITS budou vymezeny pro následující prioritní oblasti:
 - I. optimální využití dat o silniční síti, dopravním provozu a cestování
 - II. návaznost služeb ITS v oblasti řízení provozu a nákladní dopravy
 - III. aplikace ITS pro bezpečnost silničního provozu a jeho ochranu před vnějšími hrozbami
 - IV. propojení vozidla s dopravní infrastrukturou.

Návrh směrnice ITS

- Komise může přijímat akty v přenesené pravomoci, pokud jde o specifikace.
- Specifikace jsou případně založeny na normách.
- Specifikace případně stanoví posuzování shody podle rozhodnutí č. 768/2008/ES.
- Specifikace jsou v souladu se zásadami stanovenými v příloze II směrnice.

Návrh směrnice ITS

- Evropský parlament nebo Rada EU mohou přenesení pravomoci zrušit.
- Akt v přenesené pravomoci nevstoupí v platnost, pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada vysloví námitky.

Předběžný harmonogram pro přijetí nezbytných specifikací pro prioritní činnosti

Specifikace pro:	Nejpozději do konce roku:
a) poskytování multimodálních informačních služeb o cestování v celé Unii	2014
a) poskytování informačních služeb o dopravním provozu v reálném čase v celé Unii	2013
a) údaje a postupy pro, je-li to možné, poskytování bezplatných minimálních univerzálních informací o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům	2012
a) harmonizované poskytování interoperabilní služby eCall v celé Unii	2012
a) poskytování informačních služeb pro bezpečná a chráněná parkovací místa pro nákladní a užitková vozidla	2012
a) poskytování rezervačních služeb pro bezpečná a chráněná parkovací místa pro nákladní a užitková vozidla	2013

Návrh směrnice ITS

- Pokud se Evropský parlament ztotožní s pozicí Rady EU z 10. května 2010, bude tato směrnice schválena v podobě, kterou po úpravách návrhu Komise přijala Rada EU.
- Česká republika pak bude mít povinnost uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí ITS.

Děkuji za pozornost